

00005002

[Time:3Hrs]		[Marks:100]
Please check whether you have got the right question paper.		
N.B:	1. All questions are compulsory. 2. All questions carry equal marks. 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.	

Q.1		Attempt any two questions of the following.	
	A	Review the schemes implemented by the Agriculture Department?	10
	B	Explain in detail the schemes implemented by the Tribal Development Department?	10
	C	State the schemes implemented by the Panchayat Raj system?	10
Q.2		Attempt any two questions of the following.	
	A	What is food security? Explain the need for food security in India?	10
	B	What are the traditional and modern methods of irrigation?	10
	C	Explain in detail the functions of Agricultural Universities?	10
Q.3		Attempt any two questions of the following.	
	A	What is a Self-Help Group? State the characteristics of Self Help Group?	10

	B	Explain the functions of agricultural industries in detail?	10
	C	Explain in detail the functions of the Self Help Group?	10
Q.4		Attempt any two questions of the following.	
	A	Explain in detail the importance of rural tourism?	10
	B	Define agritourism? Explain in detail the scope of agritourism?	10
	C	State the impact of tourism on environmental factors?	10
Q.5		Attempt any two short notes of the following.	
	A	Deficiencies in Agriculture Policy	10
	B	Importance of irrigation	10
	C	Importance of agro-based industries	10
	D	Advantages of rural tourism	10

00005002

[वेळ: ३तास]		[गुण: १००]
कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.		
सूचना:	१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. २. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. ३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्यमजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ घ्यावा.	

प्र.१		खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा		
	अ	कृषी विभागामार्फत राबिल्या जाणाऱ्या योजनांचा आढावा घ्या?	10	
	ब	आदिवासी विकास विभागामार्फत राबिल्या जाणाऱ्या योजना सविस्तर स्पष्ट करा?	10	
	क	पांचायत राज यांत्रणेमार्फत राबिल्या जाणाऱ्या योजनांचा आढावा घ्या?	10	
प्र.२		खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.		
	अ	अन्नसुरक्षा म्हणजे काय? भारतातील अन्न सुरक्षिततेची गरज स्पष्ट करा?	10	
	ब	जलसिंचनाच्या पारंपरिक आणि आधुनिक पद्धती कोणत्या ते सांगा?	10	
	क	कृषी विद्यापीठांची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा?	10	
प्र.३		खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.		
	अ	बचत गट म्हणजे काय? स्वयंसहायता बचत गटाची वैशिष्ट्ये सांगा?	10	
	ब	कृषी उद्योगांची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा?	10	

	क	स्वयंसहायता बचत गटाची कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा?	10	
प्र.४		खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.		
	अ	ग्रामीण पर्यटनाचे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा?	10	
	ब	कृषी पर्यटनाची व्याख्या सांगून कृषी पर्यटनाची व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा?	10	
	क	पर्यावरणीय घटकांवर पर्यटनाचा कोणारा परिणाम सांगा?	10	
प्र.५		टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)		
	अ	कृषी धोरणापुढील उनिवा	10	
	ब	जलसिचनाचे महत्त्व	10	
	क	कृषी आधारित उद्योगांचे महत्त्व	10	
	ड	ग्रामीण पर्यटनाचे फायदे	10	

